

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-08

Diarienummer: N608-3008/24

Handläggare: Mattias Asséhn

E-post: mattias.assehn@forskola.goteborg.se

Yttrande över motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs Stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy.

Förslag till beslut

Förskolenämnden avstyrker motionen om att revidera Göteborgs Stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs Stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy. Motionären föreslår att likt Uddevalla kommun införa en inriktning i Göteborgs Stads måltidspolicy för att stärka den svenska matkulturen och möjliggöra för fler att ta del av näringsrika och kulturellt relevanta måltider. Uddevallas policy innebär att måltider i offentliga verksamheter, som skolor och äldreboenden, baseras på husmanskost samt ett vegetariskt alternativ.

Svensk husmanskost anses i motionen vara en viktig del av den svenska identiteten och att den svenska matkulturen säkerställer en näringsrik kost rotad i svenska traditioner. Initiativet ska även stödja svensk livsmedelsproduktion och hållbarhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen gör bedömningen att en måltidspolicy enligt Uddevallas husmanskostmodell innehåller mer av kött och fisk. Att tillmötesgå förslaget om att införa en måltidspolicy som baseras på svensk husmanskost skulle därmed medföra ökade kostnader.

Då växtbaserat protein generellt har en lägre kostnad skulle en matsedel med animaliskt protein varje dag bli avsevärt dyrare. Om förvaltningen skulle byta ut de vegetariska rätterna till likande rätt med kött skulle priset öka med cirka 15–20 procent.

Beräkning av pris och CO2

Matsedel Förskola

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Vecka 40	Stroganoff på Grillrost* Ris	Stekt/panerad fisk Potatis Kall sås	Köttfärsås med riven morot Pasta Ketchup	Morotsoppa med ingefära och kokos Krutonger	Sojafärsbiffar Ugnstrostad potatis Kall sås

Nuvarande matsedel: Snittpris lunch per dag inklusive dryck och grönsaker 9,06kr, CO2 snitt per dag 0,52kg.

Matsedel Förskola

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Vecka 52	Biff stroganoff Ris	Stekt/panerad fisk Potatis Kall sås	Köttfärsås med riven morot Pasta Ketchup	Italiensk kycklingsoppa med bönor Krutonger	Pannbiff Ugnrostad potatis Kall sås

Matsedel med animaliskt protein varje dag: Snittpris lunch per dag inkl. dryck och grönsaker 10,94kr, CO2 snitt per dag 1,0kg.

Bedömning ur ekologisk dimension

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 är ett av målen att staden ska minska sina livsmedelsinköp till 1,3 kg CO₂e/kg år 2030. Startåret 2019 var värdet 1,9. Vid uppföljningen 2023 bedömdes målvärdet som utmanande, men möjligt att nå om påbörjade åtgärder fortsätter och intensifieras. Förskolenämnden når målen med nuvarande grundmatsedel där alla dagens måltider ingår. Skulle däremot måltidspolicyn förändras med fokus på svensk husmanskost skulle det riskera att öka påverkan på utsläpp av koldioxid, se tabell ovan under ekonomisk dimension. Målet i miljö- och klimatprogrammet skulle därmed inte kunna uppnås.

Bedömning ur social dimension

I läroplanen för förskolan (Lpfö18) anges betydelsen av att barn får möta olika kulturella inslag för att få en förståelse för sitt sociala sammanhang och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Även i Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i förskolan skrivs betydelsen fram av att använda livsmedel och maträtter från olika kulturella miljöer.

Barnkonventionen

Förvaltningen gör bedömningen att tillgång till en variation av maträtter från alla olika kulturer berikar alla barns möjligheter att få tillgång till sitt sociala ursprung. Att använda livsmedel och maträtter från olika kulturella miljöer ger möjlighet till omväxling och nya kunskaper för alla barn i stadens verksamheter.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla respekt för den egna och andras ”kulturella identitet, språk och värden, för bosättningslandets och för ursprungslandets nationella värden och för kulturer som skiljer sig från barnets egen” (2 och 29 §§ Barnkonventionen).

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 11 december 2024.

Bilaga

Motion av Emma Altenhammar (SD) om ny måltidspolicy enligt Uddevallas framgångsrika husmanskostmodell.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs Stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy. Förskolenämnden ska inkomma med svar till stadsledningskontoret senast 19 januari 2025.

Beskrivning av ärendet

Av motionen framgår att det är avgörande att maten som serveras i kommunens verksamheter speglar de värderingar som motionären vill främja. För att maten ska bli mer hållbar och närproducerad anser motionären att Göteborgs Stad ska ta initiativ till att uppdatera måltidspolicyn med fokus på svensk husmanskost med ett mångsidigt och näringsrikt utbud med fokus på svenska lokala råvaror. Svensk husmanskost anses i motionen vara en viktig del av identiteten och att den svenska matkulturen säkerställer en näringsrik kost rotad i svenska traditioner. Initiativet skulle även stödja svensk livsmedelsproduktion och hållbarhet.

I läroplanen för förskolan (Lpfö18) anges betydelsen av att barn får möta olika kulturella inslag för att få en förståelse för sitt sociala sammanhang och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald.

I de riktlinjer som styr hanteringen av måltider i förskolan framgår att det är av värde att menyn innehåller inspiration från många olika matkulturer. Att det bidrar till omväxling och nya kunskaper från olika kulturella miljöer.

Riktlinjen från Livsmedelsverket redogör även för vikten av att minska animaliska produkter och öka intaget av bland annat grönsaker, frukt, baljväxter och fullkornsprodukter. Riktlinjen skrivs fram både utifrån en miljöaspekt och att det är av vikt för ett ökat näringsintag.

Göteborgs Stads måltidspolicy

I den måltidspolicy som är fastställd för Göteborgs Stad står det framskrivet att berörda verksamheter ska om möjligt att, utifrån lagstiftning och bestämmelser för inköp- och upphandling, välja råvaror som är lokalproducerade. Därav tar beslutad policy redan hänsyn till motionärens förslag om ”svenska och lokala” råvaror. Inriktning i måltidspolicyn stärker redan idag svensk livsmedelsproduktion och hållbarhet men tar samtidigt hänsyn till den lagstiftning som styr inköp och upphandling.

Måltidspolicy för Uddevalla kommun

Den måltidspolicy som motionen anger som grund för att förändra Göteborgs Stads policy antogs av kommunfullmäktige i Uddevalla den 13 juni 2024. Därav är det svårt att bedöma resultatet av nyligen införd policy.

Förvaltningen har inför svar på föreliggande motion tagit del av matsedeln för vecka 46 och 47 för Uddevallas förskolor som innehöll följande alternativ:

Måndag

- Lunch: Grillkorv med potatismos
- Vegetarisk: Vegokorv med potatismos
- Lunch: Köttbullar med stuvade makaroner och broccoli
- Vegetarisk: Vegobullar med stuvade makaroner och kokt broccoli

Tisdag

- Lunch: Kryddigfärs med röda bönor och klyftpotatis och gräddfilsklick
- Vegetarisk: Mexikansk färsgröta med klyftpotatis, bönsalsa och gräddfilsklick
- Lunch: Sprödbakad fisk med kokt potatis och kall remouladsås
- Vegetarisk: Green nuggets med kokt potatis och kall remouladsås

Onsdag

- Lunch: Kycklingsoppa tandoori med mjuk smörgås, färskost och hummus
- Vegetarisk: Gyllene grönsakssoppa med mjuk smörgås, färskost och hummus
- Lunch: Nikkaluoktasoppa med mjuk smörgås och ost
- Vegetarisk: Linssoppa med mjuk smörgås, ost och hummus

Torsdag

- Lunch: Fiskpudding med skirat smör och kokt potatis
- Vegetarisk: Caribbean biff med klyftpotatis och vitlökssås
- Lunch: Kebabgryta med ris/matkorn
- Vegetarisk: Vegetarisk kebabgryta med ris/matkorn

Fredag

- Lunch: Food of the day
- Vegetarisk: Food of the day
- Lunch: Kökets val av fet fisk
- Vegetarisk: Kökets val av vegetarisk rätt

Vid en jämförelse med matsedeln i Göteborgs Stads förskolor för motsvarande veckor framgår att serveringen av kött och fisk skulle öka för att nå upp till samma nivå som för Uddevalla kommun. I stadens förskolor serveras en köträtt, en fiskrätt och tre vegetariska rätter i veckan i jämförelse med Uddevalla kommun som serverar fyra köträtter och en fiskrätt i veckan alternativt tre köträtter och två fiskrätter.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att om Göteborgs Stad skulle införa en likande måltidspolicy som Uddevalla kommun så skulle både kostnader och utsläpp av koldioxid öka vilket skulle innebära att de mål som är satta för staden utifrån klimat- och miljöprogrammet inte uppnås. Förvaltningen gör bedömningen att en måltidspolicy med ett ensidigt fokus på svensk husmanskost inte är förenligt med Livsmedelsverkets riktlinjer.

Johan Olofson

Eva Berg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Förskola

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Märk svaret med diarienummer SLK-2024-00855